

ITUC CSI IGB

**МІЖНАРОДНА КОНФЕДЕРАЦІЯ ПРОФСПІЛОК, ЄВРОПЕЙСЬКА КОНФЕДЕРАЦІЯ
ПРОФСПІЛОК**

Пану Володимиру Зеленському

Президенту України

Офіс Президента України

вул. Банкова, 11, Київ, 01220

Україна

letter@apu.gov.ua

Пану Денису Шмигалю

Прем'єр-міністру України

Кабінет Міністрів України,

вул. М.ÂҐ Грушевського, 12/2

Київ, 01008, Україна

public@gp.gov.ua ; prshmygal@kmu.gov.ua

Пану Дмитру Разумкову

Голові Верховної Ради України

вул. М. Грушевського, 5, Київ, 01008, Україна

razumkov@rada.gov.ua

Копії:

Посольству України в Королівстві Бельгія

emb_be@mfa.gov.ua

Пані Галині Третяковій

**Голові Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту
прав ветеранів**

tretiakova@rada.gov.ua

Пані Іванні Климпуш-Цинцадзе

Голові Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до ЄС

comeuroint@rada.gov.ua

Пану Олексію Любченко

Першому віце-прем'єр-міністру України - Міністру економіки України

meconomy@me.gov.ua

Пані Марині Лазебній

Міністру соціальної політики України

info@mlsp.gov.ua ; zvernennya@mlsp.gov.ua

Legal-SMG/PERC-AL Брюссель, 8 вересня 2021 року

Шановні панове!

В доповнення до нашого попереднього листа, надісланого Вам у травні цього року, знову звертаємося до Вас, щоб висловити свою серйозну стурбованість з приводу регресивної реформи трудового законодавства, яка відбувається в Україні.

Цей лист надсилається від імені Міжнародної конфедерації профспілок (МКП), яка представляє 200 мільйонів працівників у 163 країнах і територіях та має 332 національні членські організації, а також Європейської конфедерації профспілок (ЄКП), що представляє 45 мільйонів членів 90 профспілкових об'єднань з 38 європейських країн.

У попередньому листі ми звертали вашу увагу на декілька законодавчих пропозицій, що перебувають на розгляді у Верховній Раді України, яку не відповідають міжнародним стандартам праці, що містяться в інструментах МОП, а також таким регіональним інструментам, як Європейська соціальна хартія та *acquis Communautaire* Європейського Союзу. Ми також звертали вашу увагу на відсутність належних консультацій із профспілками щодо цих законопроектів.

Серед іншого, ми висловлювали занепокоєння з приводу проекту Закону №5388 про дерегуляцію трудових відносин, проекту Закону №5371 про внесення змін до деяких

законодавчих актів щодо спрощення регулювання трудових відносин у сфері малого і середнього підприємництва та зменшення адміністративного навантаження на підприємницьку діяльність та проекту закону про безпеку та здоров'я працівників на роботі.

Ми повторюємо, що ці законопроекти викликають серйозне занепокоєння через невідповідність їхніх положень міжнародним стандартам праці. Ми хочемо звернути вашу увагу на той факт, що ці законопроекти нещодавно були предметом технічного аналізу, проведеного експертами у рамках двох проектів технічної співпраці МОП: проекту технічної співпраці «Права у світі праці: покращення дотримання Україною основних міжнародних трудових норм» і проекту ЄС-МОП «На шляху до безпечної, здорової та задекларованої праці в Україні». Експерти висловили стурбованість щодо невідповідності численних положень цих законопроектів міжнародним стандартам праці.

Зокрема, щодо законопроекту № 5371, у Технічних зауваженнях [\[1\]](#) висловлено декілька застережень, серед яких:

- проект Закону виключає значну частину української робочої сили із сфери застосування загального трудового законодавства (Кодексу законів про працю) шляхом встановлення паралельного та менш захищеного режиму для працівників, зайнятих на малих та середніх підприємствах, тобто підприємствах з кількістю працюючих не більше 250 осіб;

- проект Закону дозволяє проводити індивідуальні переговори стосовно трудових прав, які є невідчужуваними та не підлягають перегляду, і які захищені Конституцією України, міжнародними договорами, ратифікованими Україною, а також трудовим законодавством України;

- проект Закону передбачає можливість для сторін трудового договору, використовуючи індивідуальні переговори, відхилитися в бік погіршення від основних трудових стандартів, що визначені на рівні законодавства;

- проект Закону передбачає можливість необґрунтованого припинення роботодавцем трудових відносин та односторонньої зміни ним істотних умов трудового договору, що

порушує міжнародні трудові стандарти і суперечить загальним принципам європейського права і практиці;

- керуючись в основному принципом рівності договірних сторін, характерним для цивільного права, проект закону значно знижує захисну роль трудового права на малих і середніх підприємствах.

Крім того, у Технічних рекомендаціях щодо законопроекту №5388 [\[2\]](#) висловлено такі застереження:

- що стосується регулювання трудових відносин індивідуальними договорами: проект закону не передбачає захисту від відхилення в бік погіршення від мінімальних трудових стандартів, визначених законодавством про працю та колективними договорами. Необхідно запровадити належні запобіжні заходи для обмеження можливості установа менш сприятливих умов в індивідуальних трудових договорах;

- що стосується регулювання строкових трудових договорів: слід передбачити належні заходи, покликані запобігти зловживанням, які є результатом використання послідовних строкових трудових договорів або відносин, та усунути можливість використання трудових договорів, що укладаються на певний строк, із метою уникнення захисту, передбаченого Конвенцією МОП № 158, як передбачено у п.5 рамкової угоди про роботу на визначений термін, доданої до Директиви 1999/70/ЄС, що дозволить зменшити ненадійність і непередбачуваність таких трудових договорів чи трудових відносин.

- щодо загального регулювання трудових договорів та трудових відносин: положення законопроекту не сумісні зі стандартами МОП:

робочий час: положення проекту закону мають бути приведені у відповідність до ст. 2 Конвенції МОП 1919 року про робочий час у промисловості (№ 1), ст. 3 Конвенції МОП 1930 року про робочий час у торгівлі та установах (№ 30), ст. 1 Конвенції МОП 1935 року про сорокагодинний робочий тиждень (№ 47) і ст. 6(b) Директиви 2003/88/ЄС Європейського Парламенту і Ради від 4 листопада 2003 року про деякі аспекти організації робочого часу;

період щотижневого відпочинку: положення проекту закону мають бути приведені у відповідність до ст. 5 Директиви 2003/88/ЄС, а також ст. 2 Конвенції МОП 1921 року про щотижневий відпочинок у промисловості (№ 14) і ст. 6 Конвенції МОП 1957 року про щотижневий відпочинок у торгівлі та установах (№ 106);

період мінімального щоденного відпочинку: положення проекту закону мають бути приведені у відповідність до ст. 3 Директиви 2003/88/ЄС;

надурочні роботи: положення проекту закону мають бути узгоджені з вимогою чітко визначити межі надурочного робочого часу на день і на тиждень з урахуванням ст. 3 Конвенції МОП № 1, ст. 5 і 6 Конвенції МОП № 30 і ст. 6(b) Директиви 2003/88/ЄС

Відпустки: положення проекту закону мають бути узгоджені із ст. 7(1) і 7(2) Директиви 2003/88/ЄС, та статтями 9(1) і 12 Конвенції МОП № 132.

Нарешті, щодо проекту закону про безпеку та здоров'я працівників на роботі, у Рекомендаціях МОП [\[3\]](#) висловлено такі застереження:

- стосовно організації та функціонування системи безпеки та здоров'я працівників: положення проекту закону мають бути узгоджені з Директивою ЄС 89/391/ЄЕС;

- стосовно обов'язків роботодавців: положення проекту закону мають бути узгоджені зі статтями 5(1), 6(1) і 6(2), 7(1) і 7(3) Директиви ЄС 89/391/ЄЕС;

- стосовно обов'язків працівників: положення проекту закону мають бути узгоджені з ст. 13(2)(f) Директиви 89/391/ЄЕС;

- стосовно центрального органу виконавчої влади, відповідального за контроль за

додержанням законодавства про працю: положення проекту закону мають бути узгоджені з Конвенціями МОП №№ 81 і 129 про інспекцію праці;

- стосовно інформації в сфері безпеки та здоров'я працівників: положення проекту закону мають бути узгоджені з статтею 21 Конвенції МОП № 81;

- стосовно регулювання державної інспекції праці: положення проекту закону мають бути узгоджені з низкою статей Конвенцій МОП №№ 81 і 129;

- щодо повноважень, основних обов'язків та незалежності державних інспекторів праці: положення проекту закону мають бути узгоджені з низкою статей Конвенцій МОП №№ 81 і 129;

- стосовно відповідальності роботодавця за порушення законодавства про безпеку та здоров'я працівників: положення, які передбачають відповідальність лише у разі невиконання припису державного інспектора, складеного за результатами інспекційного відвідування, суперечать ст. 17(2) Конвенції МОП № 81 і ст. 22(2) Конвенції МОП № 129, ст. 9(2) Конвенції МОП № 155, ст. 18 Конвенції МОП № 81 і ст. 24 Конвенції МОП № 129, ст. 4.(2) Директиви ЄС 89/391/ЄЕС;

- стосовно підстав проведення інспекційних відвідувань або невіїзних інспектувань: положення проекту закону суперечать Конвенціям МОП №№ 81 і 129, обмежуючи вільну ініціативу інспекторів праці щодо проведення інспекційних відвідувань або невіїзних інспектувань у будь-який час доби без попереднього повідомлення.

Ми висловлюємо стурбованість тим, що незважаючи на ці докладні рекомендації, а також численні коментарі, надіслані Вам українськими профспілками, невідповідність положень цих законопроектів міжнародним стандартам праці не усувається.

Ми повторюємо нашу вимогу відкликати ці законопроекти та припинити будь-які офіційні процедури у Верховній Раді. Ці законодавчі зміни мають бути предметом повноцінних консультацій з профспілками.

Ми закликаємо український Уряд і Парламент поважати загальновизнані міжнародні стандарти праці. МКП та ЄКП продовжуватимуть надавати допомогу профспілковому руху України та готові співпрацювати з українською владою та сприяти своїм досвідом та аналізом у цьому важкому процесі реформ, щоб забезпечити, що економічний, соціальний та демократичний розвиток України приносить користь усім працівникам та членам їхніх сімей.

Міжнародний та європейський профспілковий рух буде без вагань проводити подальшу мобілізацію - у тому числі за допомогою відповідних механізмів МОП та ЄС - для підтримки українських працівників та профспілок та забезпечення дотримання в Україні міжнародних зобов'язань щодо прав працівників та прав профспілок.

Щиро ваші,

Шаран Барроу Генеральний секретар МКП,

Лука Вісентіні Генеральний секретар ЄКП і ПЄРР

Копії: Григорій Осовий, ФПУ; Михайло Волинець, КВПУ

З оригіналом звернення можна ознайомитися [тут](#) .